

TILSYNS- RAPPORT

2025

Norsk barnebokinstitutt

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

NOKUT

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Norsk barnebokinstitutt
Sakkyndige	Kristoffer Myklebust Egset, Jörgen Elbe, Anne Berit Løland, Mitra Fagerli Rahman og Harald Aarbakke
Dato for vedtak	7. mai 2024 og 24. april 2025
NOKUTs saksnummer	22/12611

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningene. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

I 2023/24 gjennomførte NOKUT tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut (NBI). Den sakkyndige komiteen vurderte det systematiske kvalitetsarbeidet ved NBI basert på skriftlig dokumentasjon fra institusjonen og samtaler under institusjonsbesøket 1. november 2023. Komiteen leverte sin opprinnelige innstilling til NOKUT 6. februar 2024. På bakgrunn av den sakkyndige komiteens vurderinger fattet NOKUTs styre følgende vedtak 7. mai 2024:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut (NBI) har enkelte mangler. NBI må rette opp i manglene påpekt i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (3). Frist for oppretting er 7. januar 2025.

Vinteren 2025 har den sakkyndige komiteen vurdert NBIs dokumentasjon på oppretting av manglene. Ved opprettingen har komiteen lagt de nye kravene til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i universitets- og høyskoleforskriften, som trådte i kraft 1. januar 2025, til grunn for sine sakkyndige vurderinger. Komiteen har kun vurdert de kravene som lå til grunn for opprettingen, og som er videreført i gjeldende universitets- og høyskoleforskrift § 1-8 femte ledd og sjette ledd.

Komiteen leverte sin innstilling med vurderinger av dokumentasjon på oppretting til NOKUT 3. mars 2025. NOKUTs styre fattet følgende vedtak 24. april 2025:

Kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut oppfyller de kravene som lå til grunn for opprettingen, og som er videreført i gjeldende universitets- og høyskoleforskrift § 1-8 femte ledd og sjette ledd. Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut er tilfredsstillende.

Denne tilsynsrapporten består av komiteens innstilling fra 2024, komiteens nye vurderinger av universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (5) og § 1-8 (6) og ny samlet konklusjon fra 2025 (kapittel 1–5) samt Norsk barnebokinstitutt uttalelser til den sakkyndige komiteens vurderinger fra 2024 og 2025 (kapittel 6).

Den sakkyndige komiteen som har vurdert kvalitetsarbeidet ved NBI, har hatt følgende sammensetning:

- Jörgen Elbe, rektor ved Högskolan Dalarna (komiteleder)
- Harald Aarbakke, førsteamanuensis ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole
- Anne Berit Løland, tidligere administrativ leder ved Akademi for scenekunst, Høgskolen i Østfold
- Kristoffer Myklebust Egset, student ved Høgskolen Kristiania (vurderingene fra 2023/24)
- Mitra Fagerli Rahman, student ved Norges musikkhøgskole (vurderingene fra 2025)

Sumera Majid og Ane Benedikte Lillehammer har vært NOKUTs saksbehandlere i tilsynet. NOKUT takker den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. Vi vil også takke alle studenter og ansatte ved Norsk barnebokinstitut som har bidratt til komiteens arbeid gjennom å dokumentere kvalitetsarbeidet og delta på intervjuer under institusjonsbesøket.

Oslo, 24. april 2025

Kristin Vinje

Innhold

1 Om tilsynet ved Norsk barnebokinstitut (NBI).....	7
2 Om NBI og organiseringen av kvalitetsarbeidet.....	8
2.1 Norsk barnebokinstitut.....	8
2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet.....	9
3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene	13
3.1 Universitets- og høyskoleloven.....	13
3.2 Studiekvalitetsforskriften	18
3.3 Studietilsynsforskriften	23
4 Komiteens samlede konklusjon	39
5 Vedlegg til komiteens innstilling.....	41
6 NBIs offentlige uttalelser til de sakkyndige innstillingene.....	42

Abstract

Norway's national agency for quality assurance in Education (NOKUT) was established in 2003 with the mandate to review both quality practices and the quality assurance work at the country's higher education institutions. NOKUT abides by the European Standards and Guidelines 2015 (ESG), which are operationalized in the national Regulations to the Universities and University Colleges Act.

The reviews are periodic in nature and each institution gets called upon every six to eight years. NOKUT appoints expert committees for these reviews who, in the first phase, examine targeted documentation from each institution, consisting of strategy, framework and implementation of internal quality assurance systems and systematic quality work. The second phase is a site visit where the committee interviews key stakeholders such as the leadership group, relevant faculty members, administrative staff and students. If the expert committee concludes that the institution falls short of the ESG criteria as operationalized in the national regulations, i.e., non-compliant, NOKUT might limit the institutions' accreditation rights.

The Norwegian Institute for Children's Books (NBI) was established in 1979 as a foundation and is located in Oslo. NBI offers one accredited master's programme in creative writing for children, and two accredited nondegree programmes. The first of these is an online continuing course on contemporary literature for children and young adults (30 ECTS), and the second is bachelor's level course in writing and dissemination (60 ECTS). NBI had 57 places across the three courses in 2023, and 14.1 full time equivalent staff.

NBI's internal quality assurance system was reviewed by NOKUT for the second time in 2024. The expert committee concluded that NBI's quality assurance system and systematic quality work were only partially compliant with the national legislation, and that NBI, by 7 January 2025, must initiate and complete periodic evaluations of the degree and non-degree courses it offers; and secondly, document that it has satisfactory routines for the systematic monitoring of its course portfolio.

NBI submitted documentation of the corrective actions on 20 December 2024, and the committee reviewed this documentation during the winter of 2025. NBI has, within a short period, established frameworks for both systematic monitoring and periodic review of its course portfolio, and has managed to perform both actions during the autumn of 2024. The committee has concluded that NBI has addressed the deficiencies identified in the review early in 2024 and has complied with the mandated improvements. The quality assurance work has been assessed as satisfactory.

1 Om tilsynet ved Norsk barnebokinstitut (NBI)

Norsk barnebokinstitut (NBI) ble 28. november 2022 bedt om å sende inn dokumentasjon på hvordan kvalitetsarbeidet ved høyskolen oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. NBI sendte inn dokumentasjon 12. mai 2023. På grunnlag av NOKUTs gjennomgang av tilsendt dokumentasjon ba NOKUT om supplerende originalkilder fra høyskolens utførte kvalitetsarbeid. Den supplerende dokumentasjonen ble sendt inn til NOKUT 15. september 2023.

NOKUT gjennomførte digitalt institusjonsbesøk ved NBI 1. november 2023, og den sakkyndige komiteen intervjuet da høyskolens ledelse, studenter med og uten tillitsverv, undervisere, eksterne kurs- og foredragsholdere innenfor de akkrediterte utdanningene, representanter fra rådet og representanter fra høyskolestyret.

Den 7. mai 2024 fattet styret i NOKUT følgende vedtak, i tråd med den sakkyndige innstillingen:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut har enkelte mangler: Norsk barnebokinstitut må rette opp manglene påpekt i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (3). Frist for oppretting er 7. januar 2025.

Oppretting av enkelte mangler

NBI leverte dokumentasjon på oppretting til NOKUT 20. desember 2024. Med unntak av den sakkyndige studenten, som måtte tre ut av komiteen, oppnevnte NOKUT samme sakkyndige komite som i 2023 til å vurdere den nye dokumentasjonen. I innstillingen kommer vurderingen basert på dokumentasjon på oppretting etter den opprinnelige vurderingen av studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Ved tilsynet i 2023/24 vurderte den sakkyndige komiteen kvalitetsarbeidet ved NBI opp mot de den gang gjeldende kravene i universitets- og høyskoleloven, studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften. Fra og med 1. januar 2025 er de tidligere kravene til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid erstattet med nye krav til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i universitets- og høyskoleforskriften § 1-7 og § 1-8. Ved opprettingen i 2025 har komiteen lagt de nye kravene til periodiske evalueringer og systematisk kontroll med krav til akkreditering av studietilbud til grunn for sine sakkyndige vurderinger. De nye formuleringene innebærer en tydeliggjøring av kravene, men utgjør ellers ingen materielle endringer sammenlignet med tidligere krav. Kravene til periodiske evalueringer i universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (6) erstatter de tidligere kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2), mens kravene til systematisk kontroll i universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (5) erstatter de tidligere kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Vurderingene til den sakkyndige komiteen er basert på dokumentasjon fra institusjonen og samtaler under institusjonsbesøket. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i elnnsyn – offentlig elektronisk postjournal.

2 Om NBI og organiseringen av kvalitetsarbeidet

2.1 Norsk barnebokinstitut

Norsk barnebokinstitut er en privat stiftelse som ble opprettet i 1979. Stiftelsens grunnkapital utgjøres av en bokgave fra Åse Gruda Skard og Sigmund Skard. Stiftelsens formålsparagraf er at NBI skal være et nasjonalt forsknings-, undervisnings- og formidlingsinstitut for barne- og ungdomslitteratur. I 1984 ble det opprettet et forskningsmiljø rundt boksamlingen, og i 1990 ble den første litteraturformidleren ansatt. NBI er samlokalisert med Nasjonalbiblioteket på Solli plass i Oslo. Nasjonalbiblioteket forvalter også NBIs boksamling.

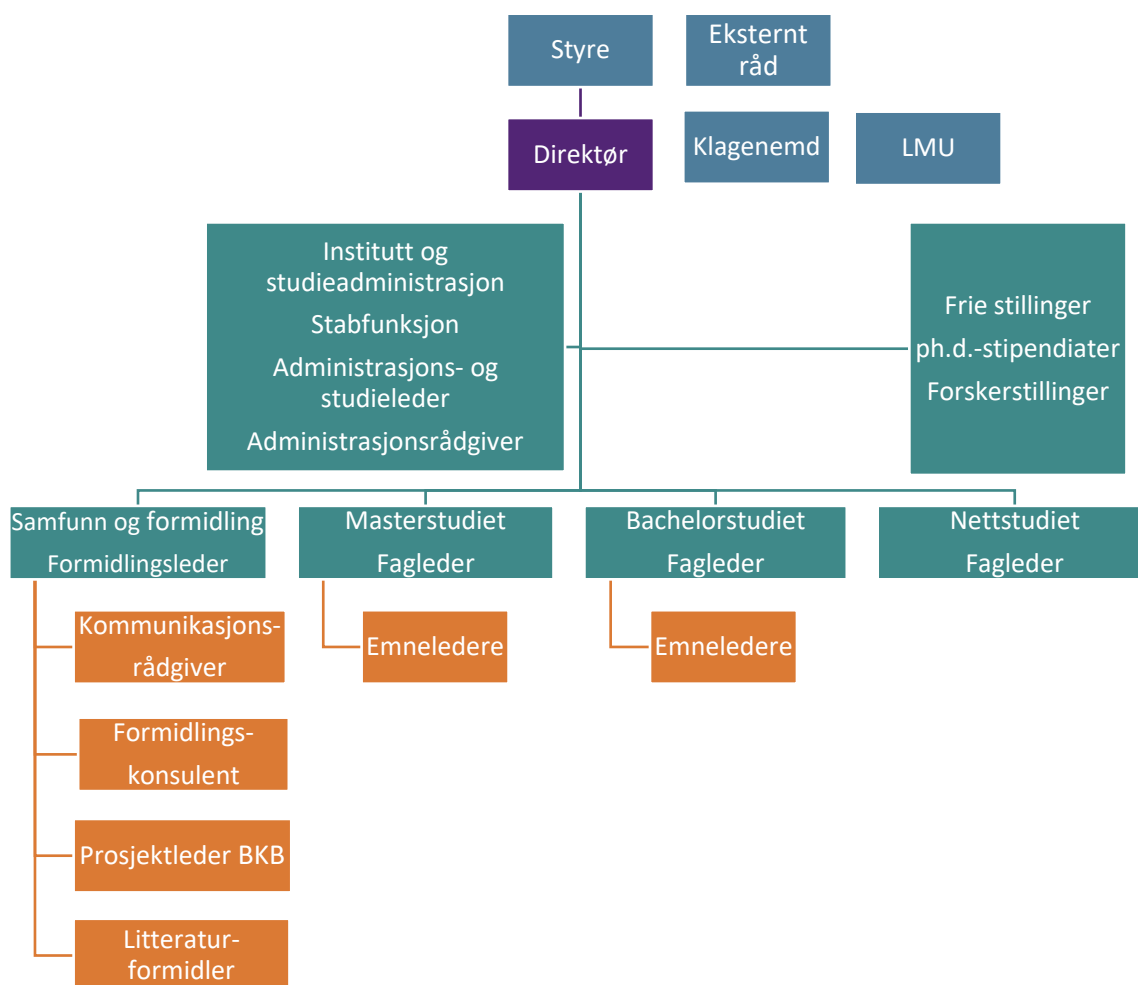
NBI får tildelt driftsmidler over statsbudsjettet fra Kulturdepartementet via Nasjonalbiblioteket. Instituttet fikk i 2019 ekstra tilskudd for ansettelse av en professor i forbindelse med oppretting av masterprogrammet i skrivekunst og litteraturformidling. For 2023 er instituttet tildelt 1 million kroner ekstra over statsbudsjettet som del av regjeringens leselyststrategi.

Per 1. februar 2023 har NBI 16 ansatte i til sammen 14,1 årsverk. Av disse er 9 vitenskapelig ansatte. Av de 9 har 5 førstekompetanse: 4 førsteamanuenser og 1 professor. Instituttet har 57 studieplasser fordelt på tre akkrediterte studietilbud.

Norsk barnebokinstitut og NOKUT

Som høyskole uten institusjonsakkreditering må NBI søke NOKUT om akkreditering av alle typer studietilbud. Barnebokforfatterutdanningen startet som et treårig prøveprosjekt i 2006 og ble et fast tilbud i 2009. I 2010 fikk NBI akkreditering for *forfatterutdanningen – utdanning i skrivekunst og litteraturformidling* på 60 studiepoeng. I 2015 ble studietilbudet *samtidslitteratur for barn og unge - nettbasert videreutdanning* på 30 studiepoeng akkreditert, og i 2020 fikk NBI akkreditering for *master i barne- og ungdomslitterær skrivekunst og formidling* på 120 studiepoeng.

NBI har tidligere gjennomgått én evaluering av sitt system for kvalitetssikring. Systemet for kvalitetssikring ble godkjent av NOKUT i 2015.

Figur 1: Organisasjonskart for Norsk barnebokinstitutt

2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet

NBIs kvalitetssystem ble vedtatt av styret i 2011 og revidert i 2014 og 2019. Under arbeidet med å forberede dokumentasjon til NOKUTs tilsyn oppdaget NBI noen mangler i rutinen og at den eksisterende kvalitetsrutinen ikke stemte helt overens med det faktiske kvalitetsarbeidet instituttet utfører. På bakgrunn av dette nedsatte NBI en arbeidsgruppe bestående av én student og tre ansatte hvis mandat var å tydeliggjøre og forenkle kvalitetssikringsrutinen og sikre at den gjenspeiler instituttets arbeidsform og egenart. Den nye rutinen ble vedtatt av styret 13. september 2023 og iverksatt samme semester. I dette tilsynet har NOKUT tatt for seg både rutinen fra 2019, som gjaldt da tilsynet ble igangsatt, og den nye som ble vedtatt i 2023.

Systembeskrivelse og innsatsområder

Kvalitetssystemet til NBI er forankret i institusjonens strategi, som ble vedtatt av styret i 2019 og gjelder for perioden 2020–2024.

NBI har utarbeidet retningslinjer for arbeidet med strategien i form av flere plandokumenter, deriblant utdanningskvalitetsplan, plan for forsknings og utviklingsarbeid og plan for rekruttering og kompetanse.

NBI utarbeider en årlig handlingsplan på overordnet nivå med tilhørende arbeidsplaner i områdene 1) undervisning, 2) forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og 3) formidling og samfunn. Arbeidsplanenes funksjon er å beskrive hvordan handlingsplanen følges opp i det daglige arbeidet.

For undervisningsarbeidet spesielt vedtar styret årlige innsatsområder. Disse innsatsområdene spinger ut fra systemkomplekset og strategien samt innspill fra ledelsen og er et ledd i kvalitetssikring og -utvikling av studietilbudene. Innsatsområdene favner vidt og kan variere fra å drive kompetanseheving for ansatte og å styrke koblingen mellom undervisning og forskning til å øke kvaliteten på digitale undervisningsressurser i ett og samme år. Tidligere har innsatsområdene blitt vedtatt i september i det akademiske året de skal gjelde, men for studieåret 2023/24 ble de vedtatt før sommeren, for at arbeidet med områdene kunne komme i gang rett etter semesterstart. Det nye kvalitetssystemet, som ble vedtatt 13. september 2023, dokumenterer den organisatoriske forankringen av kvalitetssystemet generelt, og innsatsområdene spesielt. Styret vedtar innsatsområder på bakgrunn av planverk og innspill, og ledergruppen, undervisningskollegiet og administrasjonen har sine faste oppgaver og rapporteringslinjer for å ivareta og utføre oppgavene. Etter at studieåret er omme, redegjør NBI i årsmeldingen for hvordan institusjonen har jobbet med innsatsområdene.

Innhenting av informasjon og rapporteringslinjer

I dokumentasjonen beskriver NBI et kontinuerlig arbeid med å innhente informasjon fra både studenter og undervisere. Faglederne på forfatterutdanningen og masterprogrammet har individuelle oppstartssamtaler med alle studentene, mens det på nettstudiet avholdes oppstartsmøter. Underveis i alle tre studieløp avholdes det jevnlig samtaler med studentene, både enkeltvis og i plenum. Studentene har også anledning til selv å ta initiativ til samtaler. Faste studentevalueringer kommer i tillegg.

NBI beskriver faste møter mellom undervisere og fagledere, mellom studieleder og studenttillitsvalgte, i veiledergruppen bestående av interne og eksterne veiledere og i fagkollegiet generelt. Tema for disse møtene omfatter studentevalueringer, metodikk, problemhåndtering med mer. Resultatene fra disse møtene samt dokumentasjon fra arbeidet med handlingsplaner blir løftet oppover i organisasjonen i en rapporteringslinje som omfatter ledergruppen med direktør, dernest styret og til slutt rådet.

Roller og ansvar i kvalitetsarbeidet

Rådet er et faglig, rådgivende organ som skal bidra til kvalitetssikring av NBIs virksomhet. Rådet oppnevner styremedlemmer og styreleder og vedtar NBIs vedtekter og består av representanter fra GRAFILL / Tegnerforbundet, Norske Barne- og ungdomsbokforfattere, Den Norske Forleggerforening, Norsk Bibliotekforening, Bokhandlerforeningen, Norsk kritikerlag, universiteter og høyskoler, kunsthøyskoler samt institusjoner innen annen barnekulturformidling. Nasjonalbiblioteket har observatørstatus i rådet. Styrets leder er

medlem av rådet, og direktøren ved NBI er sekretær. Rådet har et særskilt ansvar for faglig kvalitetssikring av NBIs drift.

Styret er NBIs øverste organ og skal sørge for at NBIs virksomhet, herunder kvalitetssikring av drift, utdanning, forskning og formidling, er forsvarlig organisert. Styrets rolle og oppgaver er definert av styreinstruks vedtatt i 2014 av styret selv. Styret skal holde seg orientert om stiftelsen NBIs økonomiske stilling og plikter å påse at stiftelsens virksomhet, regnskap og økonomiforvaltning er gjenstand for kontroll. I tillegg skal styret påse at målsetninger vedtatt i strategisk plan, i handlingsplan og i budsjetter blir iverksatt. Styreleder er medlem av rådet og plikter å møte på årsmøter og øvrige rådsmøter. Styret består av seks eksterne medlemmer, inklusive styreleder, en ansattrepresentant og en studentrepresentant. Direktør har rett og plikt til å delta på styremøter.

Direktør er ansatt av styret og har i sitt mandat å forvalte NBI innenfor fastsatte rammer og fullmakter samt foreta ansettelser og oppsigelser. NBI fikk ny organisasjonsmodell da ny direktør tiltrådte 01.01.2023. I den nye modellen har direktøren personalansvar for alle tilsatte og er ansvarlig for faglig utvikling, forskning, undervisning og formidling. I den tidligere modellen var 50 prosent av stillingen til direktøren satt av til forskning og publisering, og direktøren hadde da også rollen som **forskningsleder**. Direktør/forskningsleder ledet arbeidet med forsknings- og utviklingsarbeid, inkludert kunstnerisk utviklingsarbeid. I den nye modellen er forskningslederansvaret tatt ut av direktørrollen og forskningsleder er ikke lenger en definert rolle.

Administrasjons- og studieleder har ansvaret for drift, økonomi, HR og undervisningsadministrasjon samt personalansvar for alle ansatte utenom ledergruppen.

Formidlingsleder leder instituttets aktiviteter innen feltet formidling, informasjon og kommunikasjon.

Faglederne har både forskning og undervisning i sin stillingsbeskrivelse. De forholder seg til administrasjons- og studieleder i undervisningslinjen og til direktør/forskningsleder i forskningslinjen. I det nye kvalitetssystemet fra september 2023 er fagleders forskningsandel ikke omtalt. NBI har tre fagledere som har ansvar for hvert sitt studietilbud. I det reviderte kvalitetssystemet er fagleders rolle beskrevet grundigere enn i det foregående kvalitetssystemet, og det kommer frem at fagleder blant annet skal ha ansvaret for undervisningsplanlegging sammen med underviserne, påse at undervisningen utføres og utvikles i tråd med regelverket, ha tett studentkontakt i form av oppstartssamtaler, oppfølgingssamtaler, utvikling av studentevalueringer, invitere studenttillitsvalgte inn i undervisningsplanlegging og dokumentere at kvalitetsarbeidet blir gjennomført.

NBI og Skrivekunstakademiet har felles **klagenemd**, som består av fem medlemmer med personlig vara. Leder og varaleder skal fylle de lovbestemte kravene for lagdommere. Studentrepresentanter fra begge institusjoner utgjør to av nemdas medlemmer. Klagenemda skal behandle klager over enkeltvedtak og andre klager fra studentene.

Studentombudet skal gi studentene råd og hjelp i saker som gjelder deres studiesituasjon. Ombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt.

NBI legger opp til at de tillitsvalgte studentene skal danne et **studentorgan**. Dette har de tillitsvalgte studentene til nå ikke valgt å gjøre. I denne situasjonen fokuserer NBI på å legge til rette for at de tillitsvalgte studentene kan ha kontakt med hverandre og med administrasjonen.

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved NBI består av en ansatt og en student. LMU har som oppgave å vurdere læringsmiljøet, å gi innspill til ledelsen om saker som kan ha betydning for læringsmiljøet, og å levere årlig rapport om sitt arbeid til styret.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene

3.1 Universitets- og høyskoleloven

Kvalitetssikring

§ 1-6 Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

Vurdering

Kvalitetssystemet

NBI er i en overgangsfase i sitt kvalitetsarbeid. Det kvalitetssystemet som gjaldt da tilsynet startet, ble vedtatt av NBIs styre i 2011 og revidert for første gang i 2014 og sist i 2019. Det er dette systemet som er nedfelt i dokumentet «Kvalitetssikringsrutiner ved Norsk barnebokinstitut». Den 13. september 2023 vedtok NBI et nytt system for kvalitetssikring. Dette systemet er nedfelt i dokumentet «Norsk barnebokinstitutt system for arbeid med utdanningskvalitet». NOKUTs tilsyn med kvalitetsarbeid gransker selve systemet så vel som måten det er implementert på og forankret i organisasjon.

Kvalitetssystemet er skriftliggjort i en kvalitetsrutine som er tilgjengelig for ansatte og studenter i en egen, intern Teams-kanal dedikert til kvalitetsarbeid. Komiteen har ikke mottatt dokumentasjon på denne kanalen, men av intervjuene under institusjonsbesøket kommer det frem at kanalen er godt kjent blant studentene med og uten tillitsverv, interne og eksterne undervisere samt interne og eksterne veiledere. Rutinen er ikke tilgjengelig på de eksterne nettsidene, og det er heller ikke referanser til kvalitetsrutinen spesielt eller kvalitetssystemet generelt på de eksterne nettsidene.

Kvalitetsrutinen ved NBI definerer organene institusjonen består av, samt deres mandat, mens organisasjonskartet vedtatt av styret i 2019, som eksisterer som et eget dokument, definerer ledende stillinger med knappe stillingsbeskrivelser. Organisasjonskartet gir i tillegg nærmere beskrivelse av noen av organene som er omtalt i kvalitetsrutinen. Det er dermed en del overlapp mellom disse dokumentene. NBI vedtok nytt organisasjonskart i april 2023, der organiseringen av instituttet er tydeliggjort, mens alle rollebeskrivelser er fjernet. Laveste nivå som er beskrevet i de nevnte dokumentene, er fagleder, dvs. de som har ansvar for hvert av de tre studietilbudene. Emneleders rolle er ikke definert i dokumentasjonen, men under institusjonsbesøket opplevde komiteen at emnelederne viste god forståelse for sin rolle. Komiteen ser positivt på at beskrivelser av emneleders ansvar er på plass i det nye kvalitetssystemet.

NBIs strategidokument danner grunnlag for kvalitetsarbeidet ved institusjonen og er utspring for en rekke plandokumenter. Instituttet har utarbeidet retningslinjer i form av

- plan for forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid
- rekrutteringspolitikk
- kommunikasjonsstrategi
- formidlingsutviklingsplan
- utdanningskvalitetsplan
- undervisningsutviklingspolitikk
- mangfolds- og samarbeidsplan

Disse retningslinjene skal hjelpe NBI med å realisere strategien på et overordnet nivå. I tillegg utarbeider NBI årlig en handlingsplan som forholder seg til strategiens målsetninger og arbeidsplaner for områder som undervisning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling og samfunn. Styret ved NBI vedtar årlig innsatsområder for kvalitetsarbeid i undervisningen for kommende år. Innsatsområdene springer ut fra NBIs strategi, planverk og innspill fra ledelsen.

Kvalitetssystemet fremstår som komplekst for en relativt liten organisasjon med kun 57 studieplasser. Planverket oppleves som omfattende med mange prosesser som foregår parallelt. Videre merker komiteen seg at begrepsbruken i NBIs kvalitetsarbeid ikke sammenfaller med den etablerte terminologien i sektoren. NBI bruker for eksempel ikke begreper som *kvalitetsmål* og *kvalitetsområder*. Komiteen vurderer at tydeligere begrepsbruk som speiler regelverket, kan bidra til å konkretisere akkurat de elementene i kvalitetssystemet som tilsynsorganene fremhever som viktige. De sakkyndige er likevel av den oppfatning at kvalitetssystemet ved NBI ivaretar de nødvendige oppgavene på tilfredsstillende vis, og at det både sikrer og videreutvikler kvaliteten i utdanningene. Det arbeidet NBI har gjort med å revidere kvalitetssystemet etter at institusjonen selv har oppdaget at det eksisterende systemet ikke var beskrivende for NBIs faktiske kvalitetsarbeid, tyder på en bevisst og organisert tilnærming til kvalitetsarbeidet.

Studentevalueringer

NBI har forankret studentevalueringer i sitt planverk, nærmere bestemt i «Plan for arbeidet med utdanningskvalitet», som sier at studentevalueringer skal brukes aktivt for å videreutvikle studietilbudene. Studentevalueringene danner deler av grunnlaget for vurdering av studietilbudenes relevans, innretning og plass i studieporteføljen.

Alle studenter på alle studietilbud får tilsendt studentevaluering etter hvert semester og etter hvert avsluttet emne. For emner som går over flere semestre, gjennomfører NBI midtveisevalueringer, men ikke som en fast praksis. Resultatene av studentevalueringene legges frem for underviserne og ledelsen, og de anonymiserte resultatene følges opp i form av samtaler med klassene. Det gir studentene mulighet til å ta opp igjen punkter fra evalueringene og til å komme med utfyllende tilbakemeldinger.

Hvert halvår legges resultater fra studentevalueringene frem for styret, sammen med kollegiets og ledelsens vurderinger, sensorrapporter og LMU-rapporten. Resultater fra studentevalueringene blir brukt strategisk i utviklingsarbeidet med studietilbudene, slik planverket dikterer. Eksempelvis ble studentevalueringer og annen dokumentasjon forelagt

en kvalitetssikringsgruppe hvis mandat var å gjennomgå innholdet i NBIs nettstudium i forkant av en revisjon i 2018.

Komiteen noterer seg at NBI jobber systematisk med studentevalueringer, og at evalueringene er tilpasset hvor i studieløpet de ulike studentene befinner seg. Underviserne har innflytelse på hvilke spørsmål som stilles i evalueringene, slik at emnevisse særegenheter blir ivaretatt.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 er oppfylt.

Læringsmiljø

§ 4-3 (5) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Vurdering

Arbeidet med læringsmiljø er forankret i NBIs kvalitetsrutine og foregår i både formelle og uformelle fora. Læringsmiljøutvalget (LMU) består av en ansatt og en student. LMUs mandat er å ha et overordnet og helhetlig blikk på alle deler av læringsmiljøet, delta i tiltak som berører læringsmiljøet og komme med uttalelser i forbindelse med klager på læringsmiljøet. LMU gir en årlig rapport om læringsmiljøet til styret. Av rapporten «Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Norsk barnebokinstitut, rapport for studieåret 2021-22» ser komiteen at NBI har en systematisk tilnærming til både det fysiske, det psykososiale og det pedagogiske læringsmiljøet.

NBI har engasjert eksternt advokat som studentombud. Der klagenemd ved NBI er i samarbeid med Skrivekunstakademiet, er studentombudsordningen en individuell avtale for NBI og ikke drevet i fellesskap med andre institusjoner. Studentombudets mandat er nedfelt i dokumentet «Mandat for studentombud ved Norsk barnebokinstitut», og ombudet sender inn en årlig rapport over sin aktivitet. Rapporten for studieåret 2020/21 viser at studentombudet ikke mottok noen saker. I redegjørelsen skriver NBI at institusjonen har løftet dette som en problemstilling og også gått ut med ekstra informasjon til studentene om studentombudsordningen. Videre har NBI en egen varslingskanal for studentene. Kanalen er tilgjengelig i form av en lenke til et skjema på læringsplattformen. Skjemaet gir mulighet for anonym varsling. NBI rapporterer ikke hvorvidt det er kommet inn varsler eller ei, men komiteen ser av dokumentasjonen at varslingskanalen i seg selv er omtalt i møter med studenttillitsvalgte.

Det blir avholdt individuelle oppstartssamtaler med alle studentene i masterprogrammet og i forfatterutdanningen. Studentene på den nettbaserte videreutdanningen deltar i felles oppstartsmøter. Hvert emne har en omfattende sluttevaluering med plenumsrunder. De skriftlige studentevalueringene kommer i tillegg. Studentene deltar også i planleggingen av både innhold og organisering av studietilbudene – som oftest via de tillitsvalgte studentene, som inviteres med i undervisningsplanleggingsmøter med emneansvarlige og fagledere. Under institusjonsbesøket gav de tillitsvalgte studentene og studenter uten verv uttrykk for at deres stemme blir hørt, og at deres innspill blir tatt på alvor og implementert i studieløpet der det er nødvendig.

Parallelt med de formelle strukturene arbeider NBI kontinuerlig med læringsmiljøet i det uformelle kvalitetsarbeidet. NBI opplyser i redegjørelsen at det er veldig tett kontakt mellom undervisere og studenter. Underviserne er i særlig grad opptatt av å ta til seg tilbakemeldinger fra studentene, eksempelvis fra evalueringer eller fra uformelle samtaler. Under institusjonsbesøket rapporterte både de tillitsvalgte studentene og studenter uten verv at det er lav terskel for å ta kontakt med underviserne og faglederne. Studenter uten

verv opplever at de tillitsvalgte studentene er tilgjengelige ved behov, og at de vet hva deres rolle er. Nettstudentene rapporterer om at det er enkelt å få tak i underviserne gjennom Teams.

NBI gjør gode betraktninger rundt hvordan tilbakemeldingene som kommer fra det uformelle kvalitetsarbeidet, skal dokumenteres, både for å sikre at det formelle forskriftskravet oppfylles, men også for å ivareta spor i saksgangen. Fagmiljøet har blant annet diskutert å lage en enkel logg over henvendelser eller saker som er blitt tatt opp utenom de formelle systemene, eksempelvis i form av en samtale i gangen. Loggføringen er formalisert i den reviderte kvalitetsrutinen som ble vedtatt høsten 2023, noe komiteen anser som positivt.

Ifølge årsmeldingene har ikke LMU hatt saker til behandling verken i 2020, i 2021 eller i 2022. Dette oppleves som bekymringsverdig av NBI selv, og mangelen på saker er tatt opp med studenttillitsvalgte så sent som i februar 2023 i et digitalt kontaktmøte mellom studenttillitsvalgte og administrasjonsleder. Studentenes tilbakemelding har vært at det i stor grad er enkelt å melde fra om saker til tillitsvalgte, undervisere og administrasjonen, og at studentene også melder fra gjennom de obligatoriske studentevalueringene. Det er positivt at NBI opplever LMUs lave aktivitet som bekymringsverdig, og at institusjonen er opptatt av at de formelle strukturene i organisasjonen skal være godt kjent og ha tillit blant studentene. I de semestervise møtene med tillitsvalgte studenter blir blant annet LMU og utvalgets lave aktivitet jevnlig tatt opp.

Komiteen påpeker at LMU ved NBI er et veldig lite organ med kun én ansatt og én student. Dette, kombinert med det faktum at LMU ikke har fått inn saker de siste årene, gjør at LMU oppleves som lite handlekraftig. En løsning kunne være å utvide LMU med flere medlemmer, eksempelvis ved at alle de tre tillitsvalgte studentene ved NBI trer inn i LMU samme med flere ansatte. Komiteen mener også at NBI bør vurdere å gi LMU mandat til å utforme sin egen agenda og sette i gang prosesser og undersøkelser heller enn å kun være et apparat som mottar meldinger som blir prosessert og sendt videre i systemet. I det gode arbeidet som NBI gjør med å sikre læringsmiljøet, vil et sterkere og mer handlekraftig LMU kunne være en pådriver for ikke bare å sikre, men også videreutvikle kvaliteten på læringsmiljøet.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (5) er oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

Periodiske evalueringer

§ 2-1 (2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.

Vurdering

Periodiske evalueringer ved NBI er ikke omtalt som en egen prosess, men heller som en forlengelse av evalueringsarbeidet som utføres av rådet. NBIs vedtekter sier at rådet skal være et faglig rådgivende organ og bidra til kvalitetssikring av forskning, undervisning og øvrig formidling. Periodisk evaluering er heller ikke omtalt i hverken kvalitetsrutinen eller annet planverk i det eksisterende kvalitetssystemet. I det nye kvalitetssystemet derimot er periodisk evaluering omtalt som et eget punkt.

I redegjørelsen skriver NBI at styret spiller inn behov for hvilke områder rådet skal evaluere hvert år. Rådet avholder to møter i året. På høstmøtet står evaluering som fast punkt, og rådet behandler ett av institusjonens virkeområder av gangen. NBI skriver videre at rådets behandling har form av periodisk evaluering. Dette innebærer at alle aspekter av driften ikke behandles hvert år, men at ulike deler av driften evalueres med noen års mellomrom. Evalueringsresultatene er dokumentert i form av møtereferater og vedlegg, og det er ikke utarbeidet offentlig tilgjengelige rapporter.

Følgende institusjoner og organisasjoner stiller med én representant hver i rådet:

- GRAFILL (Norske grafiske designere og illustratører) / Tegnerforbundet
- Norske barne- og ungdomsbokforfattere (NBU)
- Den Norske Forleggerforening
- Norsk Bibliotekforening
- Bokhandlerforeningen
- Norsk kritikerlag
- universiteter og høyskoler
- kunsthøyskoler
- andre institusjoner innen barnekulturformidling

Nasjonalbiblioteket har observatørstatus i rådet. Det er ikke studentrepresentasjon i rådet, og tyngden av kompetansen i rådet er fra arbeidslivet. Det er nedfelt i NBIs vedtekter at rådet oppnevner styret og styreleder. Spesielt denne oppgaven gjør at rådet ikke kan anses som eksternt. I NBIs organisasjonskart er det også illustrert at rådet er en formell del av strukturen til institusjonen. Rådet er altså ikke eksternt, og NBI ivaretar heller ikke kravet om studentrepresentasjon i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2).

Komiteen opplever at NBI har god nytte av de tilbakemeldingene institusjonen får fra rådet. NBI opplyser at rådets evalueringer, studentevalueringer og sensorrapporter har dannet grunnlag for gode prosesser og tiltak som er satt i gang for å forbedre kvaliteten på studietilbudene. Til tross for at disse evalueringene er svært nyttige for NBI, er de ikke å anse som periodiske evalueringer etter forskriftskravet, og de ivaretar heller ikke de aspektene av kvalitetssikring som periodiske programevalueringer er ment å adressere. NBI må konstituere en uavhengig komité som rommer all representasjon som forskriftskravet fastsetter: studenter, representanter fra arbeids- eller samfunnsliv og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet. Sammensetningen i komiteen skal være slik at medlemmene har kompetanse til å evaluere alle aspekter av studietilbudene til NBI. Høyere utdanning er forskningsbasert, og derfor er det viktig at forskningskompetanse er ivaretatt i den sakkyndige komiteen. Videre anbefaler komiteen at studietilbudene blir evaluert som en helhet, i kontrast til dagens ordning der NBI velger aspekter av sine utdanninger som blir evaluert årlig. NBI bør utarbeide mandat og retningslinjer for de periodiske evalueringene og legge en plan for hvor ofte studietilbudene skal bli evaluert, og for hva slags aktører som skal bidra i evalueringene.

NOKUTs veileder til institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid sier at institusjoner kan velge å bruke resultatene fra evalueringene til å kontrollere at studietilbudene ved institusjonen driftes i henhold til gjeldende regelverk (jf. studietilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd), eller for å systematisk innhente et eksternt blikk på studietilbudets kvalitet – ut over de minstekravene som stilles i gjeldende regelverk (jf. studietilsynsforskriften § 4-1 fjerde ledd). Evalueringsrapporten skal være tilgjengelig for alle, men behøver ikke nødvendigvis å ligge åpent på institusjonens hjemmesider.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er ikke oppfylt.

Krav til oppretting

Norsk barnebokinstitut må dokumentere rutiner og praksis (minst én gjennomført evaluering) for periodiske evalueringer av studietilbudene. De periodiske evalueringene må være i tråd med forskriftskravene, som sier at representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene, og at evalueringsresultatene skal være offentlige.

Ny vurdering etter dokumentasjon på oppretting

universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (6)

Institusjonen skal gjennomføre periodiske evalueringer av alle studietilbud som ledd i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten. Studenter, samt representanter fra arbeids- eller samfunnsliv og eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.

En sentral del av hensikten med de periodiske evalueringene er å stimulere til kvalitetsutvikling av studietilbudene ved regelmessig å sikre et eksternt blikk på studietilbudene som helhet. Videre er det viktig at den periodiske evalueringen er en integrert del av det øvrige kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

NBI har utarbeidet en ny rutinebeskrivelse i kvalitetssystemet som fastsetter at institusjonen skal gjennomføre en periodisk evaluering av hele studieporteføljen hvert fjerde år, og at en komite bestående av eksterne representanter fra arbeids- og samfunnsliv, eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, og studenter skal sammenstille og utarbeide evalueringen. En administrativ ansatt ved NBI skal bistå komiteen som sekretær. I tillegg tas ledelse og fagledere med på råd i forbindelse med valg av komitemedlemmer. Det kommer også tydelig frem av rutinebeskrivelsen at administrasjonsleder ved NBI har ansvaret for å oppnevne komite, utarbeide mandat samt å motta og å gjøre innholdet i rapporten kjent i organisasjonen. Rutinen beskriver i tillegg at resultatene skal brukes inn i det øvrige kvalitetsarbeidet ved NBI, blant annet som grunnlag for NBIs systematiske kontroll av studietilbudene og i den årlige rapporten om kvalitetsarbeidet. Den periodiske evalueringen er også tatt inn i NBIs årshjul. NBI har med dette lagt opp til en grundig og ambisiøs plan for periodisk evaluering, med tanke på både hyppighet og omfang av temaer som evalueringen skal omfatte.

Dokumentasjonen viser at NBI gjennomførte den første periodiske evalueringen etter ny rutine høsten 2024, og evalueringen omfatter alle de tre studietilbudene ved NBI (forfatterutdanningen i skrivekunst og litteraturformidling, den nettbaserte videreutdanningen i samtidslitteratur for barn og unge og masterprogrammet i barne- og ungdomslitterær skrivekunst og formidling). I tråd med mandatet evaluerte komiteen flere tema med påfølgende forslag til tiltak¹. NBI ba også om tilbakemelding på innholdet i selve mandatet og eventuelle forslag til justeringer til fremtidige evalueringer. Evalueringen tok utgangspunkt i dokumentasjon fra NBIs kvalitetsarbeid og en samtale med avdelingsleder for utdanning og forskning.

¹ Studentenes oppnåelse av læringsutbytte, arbeidet med læringsmiljø, studentenes opplevelse av læringsmiljø, utdanningens relevans i fagfeltet, i hvilken grad undervisningen er forskningsbasert, i hvilken grad undervisningsplanene er egnet til å gi godt læringsutbytte jf. læringsutbyttebeskrivelsene, i hvilken grad eksamensformen er egnet til å måle oppsatt læringsutbytte, undervisningen sett i lys av innsatsområdene samt strategi- og handlingsplan samt forslag til tiltak ved ev. mangler eller forbedringspunkter.

Komiteen vil berømme NBI for å ha laget og gjennomført en grundig og oversiktlig evaluering. Samtidig mener komiteen at NBI kan vurdere å forenkle prosessen noe, blant annet ved å dele opp evalueringene av studietilbudene i delrapporter samt redusere, differensiere og tilpasse den tematiske tilnærmingen i den periodiske evalueringen til det enkelte studietilbudet. Videre anbefaler komiteen NBI å nedskalere hyppigheten til den periodiske evalueringen fra hvert fjerde til for eksempel hvert sjette år.

Kildegrunnlaget til den periodiske evalueringen som ble gjennomført i 2024, baserer seg i hovedsak på ulike interne rapporter, evalueringer og planer fra siste studieår. Ved å utelukke kilder fra tidligere år vil NBI kunne gå glipp av verdifull informasjon og risikere å ta beslutninger på kortsiktig og feil grunnlag. Ved kun å bruke informasjon fra det ordinære kvalitetsarbeidet begrenser også informasjonsinnhentingene seg noe. Komiteen ber NBI vurdere å utvide kunnskapsgrunnlaget i evalueringene med informasjon som er mer spisset mot formålet med evalueringene, for eksempel intervjuer eller en egenvurdering. Komiteen råder også NBI å inkludere informasjon fra kvalitetsarbeidet som går lenger tilbake enn ett år. Ved å utvide kildegrunnlaget vil NBI kunne sikre et mer langsiktig perspektiv i fremtidige evalueringer, noe som vil kunne styrke utviklingsdimensjonen i den periodiske evalueringen. Et større kildegrunnlag vil også kunne bidra til å tydeliggjøre skillet mellom kontrollaspektet som skal ivaretas gjennom den systematiske kontrollen med krav til akkreditering av studietilbud, og det langsiktige perspektivet på kvalitetsutvikling gjennom den periodiske evalueringen. NBI kan derfor også med fordel tydeliggjøre utviklingsformålet med den periodiske evalueringen i rutinebeskrivelsen sin.

NBI har opprettet en komite med en sammensetning av medlemmer som sikrer at studenter, representanter fra arbeids- eller samfunnsliv og eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, bidrar i evalueringene. Dette er en god måte å organisere arbeidet på som blant annet sikrer det eksterne blikket de periodiske evalueringene skal bidra med. Komiteen ser også at NBI sikrer at studentene medvirker i kvalitetsarbeidet ved institusjonen. Det kommer imidlertid ikke tydelig frem hvordan studentrepresentanten blir valgt til den periodiske evalueringen. NBI kan vurdere å sikre at studenten blir valgt av studentdemokratiet, og tydeliggjøre dette i rutinen sin.

Protokoll fra styremøtet 18. november 2024 viser at styret har tatt den periodiske evalueringen til orientering. NBI redegjør også for at undervisningskollegiet er i gang med å diskutere innspillene fra komiteen, på møter 20. november og 9. desember 2024. Komiteen forutsetter at NBI fortsetter det gode arbeidet med oppfølgingen av den periodiske evalueringen, slik at anbefalingene som kommer frem av rapporten, bidrar til utvikling av studietilbudene.

Norsk barnebokinstitut har dokumentert rutiner og praksis på gjennomført periodisk evaluering av alle studietilbudene. De periodiske evalueringene er nå i tråd med forskriftskravene, som sier at representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Komiteen ønsker å berømme NBI for det grundige og gode arbeidet som er lagt ned i forbindelse med

opprettingen av kravene til periodisk evaluering, og måten de periodiske evalueringene er integrert i kvalitetsarbeidet ved NBI.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (6) er oppfylt.

3.3 Studietilsynsforordningen

Strategi og kvalitetsområder

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

NBI skriver i redegjørelsen at den nåværende strategien ble vedtatt i 2019 og gjelder for perioden 2020–2024. Strategien er kort og består av knappe tre avsnitt, men rommer det individuelle, det mellommenneskelige aspektet og samfunnsperspektivet. Strategiens målsetninger er å

- utvikle forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid som belyser barne- og ungdomslitteraturens kvaliteter
- utvikle ny formidling av egen og andres fagkunnskap
- videreutvikle utdanninger og kurs for forfattere, illustratører og formidlere
- styrke nasjonalt og internasjonalt samarbeid

NBI henviser til strategien i sin kvalitetsrutine og ivaretar dermed en viktig kobling mellom det overordnede planverket og kvalitetsarbeidet. Det er utarbeidet syv forskjellige retningslinjer som beskriver og støtter arbeidet med å implementere strategien. (Se også kapittel 3.1 i denne rapporten.) Dette er et nødvendig grep med tanke på at selve strategien oppleves som kort. Av de syv retningslinjene oppleves særlig «Plan for arbeidet med utdanningskvalitet» og «Undervisningsutviklingspolitikk» som spesielt relevante for å dekke vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentene læringsutbytte, slik forskriftskravet sier.

NBI utarbeider i tillegg årlige handlingsplaner som forholder seg til strategiens målsetninger. Handlingsplanen for 2021 legger for eksempel vekt på at

- kurstilbudet skal bidra til rekruttering av en mangfoldig studentmasse
- studentaktiviteten skal synliggjøres på nettsidene

I tillegg vedtar styret hvert år innsatsområder for undervisningen. Disse innsatsområdene springer ut fra strategi, planverk og innspill fra ledelsen. Innsatsområder for 2021/22 var å

- prioritere UH-pedagogisk kompetanse for undervisningskollegiet
- arbeide videre for rekruttering av en mangfoldig studentmasse
- i større grad inkludere digitale former som tema i undervisningen i litteraturformidling

NBI har en systematisk og ryddig tilnærming til å tolke den overordnede strategien via de syv retningslinjene. På den måten bruker institusjonen strategien aktivt for å definere innsatsområder. Komiteen finner for eksempel tydelige spor av disse sakene i NBIs

organisasjonsstruktur og kan lese ut fra referater og videre vedtak at NBI har jobbet grundig med både handlingsplaner og innsatsområder. Resultater fra arbeidet med handlingsplaner og innsatsområder legges frem for styret på slutten av året. Et innsatsområde for året 2021/22 var rekruttering av en mangfoldig studentmasse. Dokumentasjonen viser at NBI utarbeidet en mangfoldsstrategi i 2021, implementerte den i organisasjonen samme år og rapporterte i årsmeldingen for 2021 om hvilke konkrete resultater mangfoldsstrategien gav. Styret avgjør hvorvidt arbeidet er godkjent, og vedtar samtidig innsatsområder for det kommende året. Rådet blir også orientert i høstmøtet, der utdanningskvalitet er et fast punkt. I begge fremleggene blir koblingen mellom strategien og handlingsplanene presisert.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (1) er oppfylt.

Forankring og kvalitetskultur

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

I sin redegjørelse viser NBI til at styret er instituttets øverste organ og har det øverste ansvaret for kvalitetssikringen av instituttets drift, som inkluderer regnskap, årsmeldinger, strategi- og handlingsplaner, lønns- og personalpolitikk og fokusområdet i kvalitetssikringsarbeidet. Styret har en styreleder, en nestleder og seks øvrige styremedlemmer. Ett av medlemmene er studentrepresentant, og ett er ansattrepresentant.

Rådet har en rådgivende funksjon overfor styret, men har også et særskilt ansvar for å kvalitetssikre NBIs drift. Ved årsmøter drøfter rådet instituttets årsmeldinger og kommer med innspill. I løpet av en treårsperiode evaluerer rådet alle sentrale deler av driften én gang, i tillegg til den årlige gjennomgangen av hele driften.

Det er kun styret og rådet og deres tilhørende oppgaveportefølje som er forankret i den gamle kvalitetsrutinen. De resterende lederstillingene med sine respektive oppgaver er omtalt i organisasjonskartet med tilhørende beskrivelse, noe som oppleves som unødvendig kompliserende. Komiteen ser at i det reviderte kvalitetssystemet som ble vedtatt av styret 13. september 2023, er dette endret, og alle relevante stillinger for arbeid med kvalitet er tatt inn i selve kvalitetsrutinen slik at den fremstår som helhetlig og robust.

For det gamle systemet forteller organisasjonskartet med tilhørende beskrivelse at direktøren er ansatt av styret og ansvarlig for NBIs faglige utvikling, forskning, undervisning og formidling. Direktøren har det økonomiske ansvaret for NBI samt myndighet til å foreta ansettelser og oppsigelser. NBI har et nasjonalt ansvar for fagfeltet barnelitteratur, og det tilfaller direktøren å ivareta dette aspektet. I den gamle kvalitetsrutinen er 50 prosent av direktørstillingen satt av til forskning og publisering. I det nye kvalitetssystemet er dette endret, og forskningsleder eksisterer ikke lenger som en egen rolle. Direktøren leder ledergruppen, som består av en formidlingsleder, en administrasjons- og studieleder og en fagleder.

Formidlingsleder leder formidlings-, informasjons- og kommunikasjonsarbeidet.

Administrasjons- og studieleder er ansvarlig for daglig drift som omfatter økonomi, HR og undervisningsadministrasjon, i tillegg til å være nærmeste personalleder for alle tilsatte utenom ledergruppen.

Faglederne har ansvar for både forskning og undervisning innen hvert sitt studietilbud og rapporterer til direktør og administrasjons- og studieleder.

Hverken emneledere eller studenter med og uten tillitsverv er beskrevet i den gamle kvalitetsrutinen. Dette er endret i det nye kvalitetssystemet, som har gode rollebeskrivelser, og som særlig vektlegger studentenes rolle i kvalitetsarbeidet.

NBI har skrevet i sin redegjørelse og presisert under institusjonsbesøket at institusjonen i løpet av forberedelsene til tilsynet oppdaget at den eksisterende kvalitetsrutinen ikke beskriver det faktiske kvalitetsarbeidet som blir utført både for små, daglige hendelser og for store prosesser. Komiteen ser dette tydelig i dokumentasjonen som er sendt inn. Dokumentasjonen viser en faktisk forståelse av kvalitetsarbeid som ikke er så lett å lese ut fra den tidligere kvalitetsrutinen. Det nye kvalitetssystemet løser denne utfordringen på tilfredsstillende vis.

Ut fra referater fra lærermøter leser komiteen at underviserne har et aktivt og søkende forhold til kvalitetsarbeidet. Tilbakemeldinger fra studenter blir vurdert løpende for å enten justere emnet mens det går, eller endre kurs for neste kull. NBI skriver at lærerkollegiet jevnlig diskuterer hvordan det kan legge best mulig til rette for et godt læringsmiljø. Slike diskusjoner kan foregå i samlet kollegium, mellom fagleder og emneansvarlig eller i andre sammensetninger av kollegiet, alt etter sakenes art. Veiledere har et eget veilederforum med mulighet for å utveksle erfaringer og diskutere problemstillinger.

Slik det er nedfelt i deres stillingsbeskrivelser, har faglederne særlig ansvar for kvalitetsutvikling. I samråd med andre undervisere behandler og vurderer faglederne studentevalueringer og tilbakemeldinger og løfter disse opp til ledergruppen i faste møter. Referater viser at ledergruppen følger opp arbeidsplaner, diskuterer og tar avgjørelser på bakgrunn av innspill fra organisasjonslagene under.

Direktøren er bindeleddet mellom styret og rådet på den ene siden og ledergruppen, fagkollegiet og studentene på den andre. Direktøren har rett og plikt til å møte på styremøter og er sekretær for rådet. Dermed pålegger det direktøren et ansvar å bringe innspill, evalueringer, rapporter og avgjørelser fra NBI opp til styret og, via styreleder, videre opp til rådet, og deretter bringe rådets anbefalinger og styrets vedtak ned til organisasjonen igjen.

Komiteen ser at kvalitetssløyfen oppover i instituttet via fagkollegiet, ledergruppen og til styre og råd er godt dokumentert. Et eksempel på dette er studentevalueringene, som blir diskutert blant emnelederne spesielt og fagkollegiet generelt, så sendt opp til ledergruppen og deretter helt opp til styret. Det er derimot ikke like enkelt å se sløyfen nedover i organisasjonen igjen. Under institusjonsbesøket ble komiteen likevel forsikret om at det er god informasjonsflyt nedover i organisasjonen. Komiteen anbefaler at NBI sikrer bedre dokumentasjon av den nedadgående sløyfen.

Kvalitetskultur

Som nevnt i komiteens vurdering av universitets- og høyskoleloven § 1-6 har NBI opprettet en Teams-kanal dedikert til kvalitetsarbeid. Komiteen har ikke hatt tilgang til denne kanalen, men under institusjonsbesøket ble det klart at alle studenter, undervisere, veiledere og administrasjonsmedarbeidere kjenner til kanalen og informasjonen som er å

finne der. Et varslingsystem er også del av denne kanalen. Komiteen anser Teams-kanalen som en styrke i NBIs håndtering av kvalitetsarbeidet. En dedikert kanal for kunnskapsdeling om kvalitetsarbeid som NBI påser er kjent blant alle, viser at institusjonen vektlegger kvalitetsarbeid. NBI jobber også bevisst med det uformelle kvalitetsarbeidet ved å fasilitere dørgløttmøter og chatsamtaler med studentene, noe som ble bekreftet av både ansatte og studenter under institusjonsbesøket.

Alle studietilbudene har tillitsvalgte studenter, og de får opplæring i å navigere i systemet. De tillitsvalgte studentene svarte under institusjonsbesøket at de sakene de hadde tatt opp med underviserne på vegne av studentene de representerer, hadde blitt tatt tak i og behandlet med én gang. Studenter både med og uten tillitsverv opplever terskelen for å ta opp problemer og utfordringer med underviserne eller ledelsen som veldig lav. Veiledere, spesielt eksterne veiledere som ellers ikke har et ansettelsesforhold til NBI, svarte på samme vis under institusjonsbesøket: Det er kort vei til fagleder, og eventuelle spørsmål blir tatt på alvor og besvart.

Både dokumentasjonen og komiteens erfaringer under institusjonsbesøket vitner om at NBI legger til rette for at studenter, ansatte og veiledere blir reelt medvirkende i arbeidet med kvalitetssikring og videreutvikling av studietilbudene.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er oppfylt.

Ordninger for systematisk kontroll

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillers kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

NBIs system for kvalitetssikring som var gjeldende frem til september 2023, inneholdt ikke tydelige rutiner for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillers kravene i forskriftene. Dette påpeker NBI selv i redegjørelsen, og i den nye beskrivelsen er tidligere praksis skriftliggjort, med forbedringer som blant annet en sjekklister til hjelp i revisjoner og planlegging. Kontrollen skal ifølge systembeskrivelsen dokumenteres i form av «[...] en logg, et saksfremlegg eller andre former som er hensiktsmessige».

NBI har sendt inn dokumentasjon som viser at institusjonen reviderer sine studieplaner. Ifølge NBIs redegjørelse utfører institusjonen revidering av studieplaner som resultat av evalueringer som har avdekket behov for endringer i studieplanene. I dette arbeidet sjekkes studieplanene også opp mot studietilsynsforskriftens kapittel 2 og studiekvalitetsforskriftens §§ 3-1 til 3-3. Praksis ved instituttet har vært at revidert studieplan legges frem for ledergruppen og vedtas av styret.

I redegjørelsen viser NBI også til dokumentet «Rekrutteringspolitikk / Plan for student- og kollegieutvikling», som beskriver hvordan institusjonen planlegger å jobbe for å sikre og opprettholde kompetansen i fagmiljøet ved institusjonen. I tillegg til sine andre oppgaver har fagleder og studieadministrasjonen hatt ansvar for at undervisningsplanene er i tråd med forskriftene.

NBIs arbeid med å føre systematisk kontroll med studietilbudene har ikke i tilstrekkelig grad blitt dokumentert. Dette skriver NBI selv i sin redegjørelse i den supplerende dokumentasjonen som ble sendt inn høsten 2023. For at kravet skal bli vurdert som oppfylt, må kontrollen være systematisk, institusjonen må ha rutiner for revidering av studietilbudene den tilbyr, og prosessen må dokumenteres. Dette arbeidet skal sikre at studietilbudene NBI tilbyr, til enhver tid drives i henhold til forskriftskravene. Komiteen synes det er positivt at NBI selv oppdaget at institusjonen ikke har dokumentert den systematiske kontrollen i tilstrekkelig grad, at dokumentasjonen viser at studenter og ansatte er involvert i arbeidet med den nye systembeskrivelsen, og at NBI begynte å rette opp i manglene allerede i løpet av tilsynsprosessen.

Komiteen ønsker videre å påpeke at systematikken i arbeidet med systematisk kontroll må være tydelig. Dette kan oppnås på flere måter, for eksempel ved bruk av et årshjul for kvalitetsarbeidet og ved å samkjøre prosessen til de periodiske evalueringene med syklusen for systematisk kontroll av studietilbudene. Da kan den periodiske evalueringen supplere kontrollen med studietilbudene med et helhetlig og eksternt blikk på studietilbudenes form og innhold. Dokumentasjonen kan for eksempel bestå av en rutinebeskrivelse samt innkalling og referat fra møter der det går frem at alle kravene til akkrediterte studietilbud

og fagmiljø er gjennomgått og kontrollert, og at eventuelle nødvendige tiltak blir satt inn og fulgt opp.

NBI må utarbeide rutiner for akkreditering og vurdere om det i tillegg er hensiktsmessig å ha rutiner for nedleggelse av studietilbud som del av den systematiske kontrollen av studietilbudene. Videre må NBI dokumentere at ordningene blir fulgt opp i praksis.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er ikke oppfylt.

Krav til oppretting

Norsk barnebokinstitut må dokumentere rutiner og praksis for systematisk kontroll med at studietilbudene tilfredsstillt kravene til akkreditering av studietilbud i studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.

Ny vurdering etter dokumentasjon på oppretting

universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (5)

Institusjonen skal systematisk kontrollere at alle studietilbud til enhver tid oppfyller kravene til akkreditering.

Bestemmelsen i § 1-8 (5) skal sikre at alle studietilbud ved institusjonen til enhver tid tilfredsstillt kravene som gjelder for akkrediterte studietilbud. Som høyskole uten institusjonsakkreditering må NBI søke NOKUT om akkreditering av alle nye studietilbud. NBI må også søke NOKUT om godkjenning ved større endringer i eksisterende studietilbud. Selv om NBI ikke har fullmakter til selv å akkreditere nye studietilbud, vil det være relevant å bruke ordninger for akkreditering av nye studietilbud ved utarbeidelse av eventuelle søknader om akkreditering til NOKUT.

Det går frem av kravet om systematisk kontroll at hyppigheten og omfanget av kontrollene skal være tilpasset hva som anses som nødvendig for å sikre at kravene til enhver tid er oppfylt. NBI skal ha både dokumenterte rutiner og dokumentert praksis for systematisk kontroll med eksisterende studietilbud. NBI har levert ryddig og grundig dokumentasjon på oppretting av kravet om systematisk kontroll av at alle studietilbud tilfredsstillt de forskriftsfestede vilkårene for akkreditering. I dokumentasjonen skriver NBI at administrasjonsleder og direktør utfører en årlig kontroll med at alle utdanninger ved NBI oppfyller gjeldende krav. NBI har utviklet et rapportskjema som skal brukes til dette formålet. Inkludert i denne årlige gjennomgangen sjekkes fagmiljøet opp mot både krav i lov og forskrift samt NBIs strategi, rekrutteringsplan og mangfoldsstrategi.

I opprettingsperioden har NBI rukket å ha én årlig kontroll av studietilbudet i henhold til forskriftskravet. Komiteen anser at kontrollen for studietilbudet etter studieåret 2023/24

har et omfang som er tilfredsstillende. Kontrollen ble utført av direktør og administrasjonsleder, slik NBIs system for arbeid med utdanningskvalitet legger opp til. Komiteen vil likevel anbefale NBI å gjøre mindre justeringer i dette arbeidet. Ved å ta en samlet kontroll av alle tre studietilbud er det noen nyanser som ikke blir tydeliggjort. Komiteen trekker spesielt frem at det er vanskelig for utenforstående å lese den prosentvise fordelingen av fagmiljøet på tvers av de tre studietilbudene ut fra dokumentasjonen. Ved å bryte ned fagmiljøtallene per studietilbud vil NBI selv kunne kontrollere og sikre kravene på enklere vis, spesielt hvis det skulle forekomme utskiftninger i fagstaben.

Eventuelle revideringer av studieplaner skjer når innhentet informasjon tilsier at det er nødvendig, og disse revideringene kontrolleres opp mot akkrediteringskravene. Videre skriver NBI at det er utviklet en oversikt over hvilke punkter som skal omtales i dokumentasjonen ved eventuelle revideringer av studieplaner, inkludert akkrediteringskrav. Denne oversikten er tilgjengelig for de ansatte i en Teams-kanal som er dedikert til kvalitetsarbeid. Reviderte studieplaner legges frem for ledergruppen for innspill og godkjennes av styret, som har det øverste ansvaret for at planene er i tråd med forskriftene.

Komiteen mener at NBI har jobbet grundig med opprettingskravene, og trekker spesielt frem revisjonen av studieplanen for masterprogrammet, der beskrivelsene av opptakskravene er betydelig forenklet og strømlinjeformet. NBI har lagt ved dokumentasjon på revidering av to studieplaner. Denne dokumentasjonen viser at det er lagt ned et anselig stykke arbeid i gjennomgangen, og at revideringen blir behandlet oppover i linjeledelsen. Gitt at dette er første gang NBI utfører en slik revidering i henhold til forskriftskravet, er det naturlig at kontrollen er utførlig. Ordningen for den systematiske kontrollen er grundig og etterrettelig, men komiteen mener NBI kan vurdere om rutinene er unødvendig omfattende for en institusjon av NBIs størrelse.

Konklusjon

Kravet i universitets- og høyskoleforskriften § 1-8 (5) er oppfylt.

Systematisk innhenting av informasjon

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

«Kvalitetssikringsrutiner ved Norsk barnebokinstitut», som gjaldt frem til september 2023, lister opp studentevalueringer, samtaler med studentene, sensorrapporter og fagkollegiemøter som informasjonskilder i kvalitetsarbeidet. I systembeskrivelsen «Norsk barnebokinstitutt system for arbeid med utdanningskvalitet» som ble vedtatt i september 2023, er kildene videreført og supplert med andre kilder som institusjonen henter informasjon fra. Den gamle kvalitetsrutinen inneholder også informasjon om hvordan studenter som er på utvekslingsopphold ved masterutdanningen i barne- og ungdomslitterær skrivekunst, blir tatt imot. Dette er ikke videreført i den nye systembeskrivelsen, men hovedinnholdet er dekket av helheten i den nye systembeskrivelsen.

Evalueringer og undersøkelser

NBI henter systematisk inn informasjon fra ulike kilder, med hovedvekt på tilbakemeldinger fra studentene. Institusjonen har dokumentert eksempler på både maler og gjennomførte studentevalueringer på emne- og studietilbudsnivå, med evalueringer som finner sted hvert semester. Eksemplene i dokumentasjonen er av både midtveis- og sluttevalueringer, og fra alle de tre studietilbudene. Studentevalueringene er blant annet koblet til læringsmål/ læringsutbyttebeskrivelser i studieplanen, og de inneholder spørsmål om læringsaktivitet, læringsmiljø og kommunikasjon. Studentene foretar en egenevaluering av oppnådd læringsutbytte og kommenterer i tillegg på utbytte av læringsaktiviteter og andre lærings situasjoner samt forhold knyttet til læringsmiljø.

Flere av eksemplene på undervisningsevalueringene viser god svarprosent blant studentene, men det er noe variasjon mellom de ulike studietilbudene. NBI rapporterte høsten 2022 at svarprosenten ved enkelte studietilbud var lavere enn ønsket, men dokumentasjonen viser at instituttet jobber med konkrete tiltak for å øke svarprosenten i form av påminnelser, formidling av informasjon og utsettelse av frister. NBI utfører også vekselvis kandidatundersøkelser av studietilbudene og har i skrivende stund utført to slike undersøkelser.

I redegjørelsen fra NBI og i den nye systembeskrivelsen oppgir institusjonen også formelle fora som fagkollegiet, ledergruppa og årlige rapporter fra studentombudet og LMU som kilder i kvalitetsarbeidet. Se også komiteens vurderinger av universitets- og høyskoleloven § 4-3 (5) og studietilsynsforskriften § 4-1 (5).

I forbindelse med arbeidet med strategien for 2021–2024 gjennomførte NBI en interessehaveranalyse, og en ny slik undersøkelsen er planlagt for 2024–2025. NBI gjennomfører ikke periodisk evaluering i henhold til kravene. Se komiteens vurderinger av studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2).

Andre relevante kilder

En annen sentral kilde i NBIs kvalitetsarbeid er sensorrapporter fra både eksterne og interne sensorer. I likhet med studentevalueringene er sensorrapportene i hovedsak koblet til læringsmålene/læringsutbyttene i det enkelte emnet studenten er vurdert i.

NBI henter også inn informasjon fra rådet. I tillegg til en representant fra universitets- og høyskolesektoren har rådet representanter fra ulike aktører fra biblioteks- og forlagsbransjen, og NBI viser med dette at instituttet henter inn informasjon fra arbeidslivet. Rådet kommer med innspill på instituttets strategiske målsetninger og blir forelagt undervisningsplaner og orienteringssaker knyttet til arbeidet med studietilbudene. Tilbakemeldingene fra rådet tar form av innspill på strategisk utvalgte tema knyttet til innsatsområdene ved institusjonen. Innsatsområdene fastsettes årlig av styret og veksler mellom tre til fem områder av overordnet karakter. For studieåret 2022/23 var innsatsområdene disse:

- styrke sammenhengen mellom forskning, utviklingsarbeid, kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning
- styrke fagkollegiets arbeid med å omdanne studieplan til konkret undervisning
- styrke studentdeltagelsen i undervisningsplanlegging og evaluering

Se også komiteens vurderinger av studietilsynsforordningen § 4-1 (5).

Oppsummering

Hovedvekten av informasjonen NBI henter inn, kommer fra aktive studenter, alumni og interne og eksterne sensorer. I tillegg ber institusjonen rådet om innspill på arbeidet med innsatsområdene og andre faglige problemstillinger. Kvalitetssystemet legger opp til informasjonsutveksling blant faglig ansatte, administrativt ansatte og studenter i formelle møtестrukturer.

Studentevalueringene og sensorrapportene har en direkte kobling til læringsmålene/læringsutbyttene i studieplanene og emnene i de ulike studietilbudene. Dette innebærer at informasjonen NBI henter inn, er relevant for å kunne danne seg et bilde av kvaliteten i det enkelte studietilbudet.

Det er positivt at instituttet lar studentenes stemme være fremtredende i valg av informasjonskilder. Samtidig er det viktig å oppnå en balansert og hensiktsmessig kildeinnhenting over tid ved å sikre seg informasjon fra andre kilder enn studentene. I NOKUTs evaluering av NBIs kvalitetssystem fra 2015 anbefalte den sakkyndige komiteen at NBI burde «peke ut noen kvalitetsområder, formulere mål for disse områdene og systematisere den informasjonen som allerede innhentes under disse områdene». Kildene NBI samler inn informasjon fra i sitt nåværende kvalitetsarbeid, har en svak kobling til de årlige innsatsområdene som styret fastsetter, og det er ikke tydelig hvordan innsatsområdene henger sammen med informasjonen som samles inn i de ulike undersøkelsene. En sterkere kobling mellom innsatsområdene og kildeinnhenting vil kunne bidra til en mer balansert og målrettet innhenting av informasjon på områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

NBI kan med fordel utbedre og tydeliggjøre koblingen mellom innsatsområdene, plan for arbeidet med utdanningskvalitet og utdanningenes innhold og rammebetingelser i maler og kilder. Slike tiltak vil øke relevansen i kildene institusjonen henter inn informasjon fra. Videre kan det være hensiktsmessig å legge informasjonsinnhenting inn i et eventuelt årshjul for kvalitetsarbeidet ved instituttet, da det kan forbedre systematikken og tydeliggjøre ansvar og roller i kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

NBI har sendt inn dokumentasjon på at institusjonen bruker informasjonen den har hentet inn, og som tidligere nevnt stemmer den nye systembeskrivelsen overens med det faktiske kvalitetsarbeidet ved instituttet. Det ble bekreftet i samtaler med ledelsen under institusjonsbesøket, og det er synlig i deler av dokumentasjonen som NBI har sendt inn. I redegjørelsen trekker institusjonen frem ulike eksempler på bruken av kunnskap fra kvalitetsarbeidet, blant annet mangfoldsatsningen, tilbakemeldinger fra studenter og evaluering av studietilbudet *samtidslitteratur for barn og unge*. I referatet fra rådets årsmøte, hvor årsmeldingen ble presentert, ser komiteen blant annet hvilke strategiske mål innen mangfoldstrategien som ble oppnådd i 2021.

Systematisk analyse og vurdering

NBI har sendt inn årsmeldingene for 2020, 2021 og 2022. I årsmeldingene gjør NBI rede for kvalitetsutviklingen og studentevalueringene og gir kortfattet informasjon om status i studietilbudene institusjonen tilbyr. Sakspapirer, referat og protokoll fra råds- og styremøter i 2022 av viser at årsmeldingene har vært behandlet både i styret og i rådet.

NBI har også sendt inn dokumentet «Oppsummering av arbeidet med utdanningskvalitet ved Norsk barnebokinstitut i perioden 2021–2023». Dette dokumentet redegjør for søkertall og opptak, studietilbudenes utvikling og relevans, gjennomstrømming og studentenes overordnede opplevelse av å oppnå læringsutbytte, i tillegg til styrets, rådets, ledergruppas og fagkollegiets arbeid med kvalitetssikring i perioden 2021–2023. Videre har NBI oppsummert sitt arbeid med læringsmiljø og kvalitetsutvikling samt møter med og oppfølging av studenter og veiledere.

Informasjonen i oppsummeringen fra 2021–2023 er relevant og viser at kunnskap fra kvalitetsarbeidet blir brukt til å videreutvikle studietilbudene. Dette dokumentet kunne derfor med fordel tydeliggjøres som informasjonskilde i systembeskrivelsen. Det kan også være hensiktsmessig å vurdere om innholdet fra oppsummeringene, eventuelle tiltak instituttet vil sette i gang, og resultater av kvalitetsarbeidet i sterkere grad skal synliggjøres i årsmeldingene, og hvorvidt det er nødvendig med to slike sammenfatninger på institusjonsnivå. Ifølge «Plan for arbeidet med utdanningskvalitet» skal årsmeldingene blant annet gjøre rede for gjennomstrømmingen ved det enkelte studietilbudet, men den informasjonen kommer ikke frem av alle de tre innsendte årsmeldingene. Komiteen anbefaler at instituttet sikrer at årsmeldingene inneholder de elementene instituttets planer legger opp til, gjerne med en kobling til årets innsatsområder.

Tiltak til forbedring og utvikling

I referat fra fagkollegiemøter i september 2022 og januar 2023 kommer det blant annet frem at nettstudentene mener at arbeidsmengden er større enn forventet. I referatet fra et

digitalt kontaktmøte mellom studenttillitsvalgte og administrasjonsleder i februar 2023 blir det bekreftet, og referatet viser til at ny tekst på nettsidene er kommet på plass, hvor faktisk arbeidsmengde kommer tydeligere frem. Fra både dokumentasjonen og samtalene under institusjonsbesøket ser komiteen at tilbakemeldinger fra studentene blir håndtert fortløpende og på lavest mulig nivå. Det kan tyde på at kunnskapen blir brukt på en egnet måte.

I en sensorrappport fra 2021 (masterutdanning emne 3) identifiserer sensorene behov for å presisere arbeidskravene, og i referatet fra et lærermøte i masterutdanningen i desember 2022 kommer det frem at det har vært mye uro rundt arbeidskrav. Dokumentasjonen viser at fagleder har utarbeidet et informasjonsskriv som skal bidra til oppklaring. I samtalene under institusjonsbesøket bekreftet studentene at de opplever å kunne ta opp saker, og at sakene de tar opp, blir fulgt opp. Komiteen ser at NBI retter opp i forhold institusjonen vurderer det som nødvendige å gjøre noe med.

Rapporteringslinjer

Dokumentasjonen på rapporteringen fremstår noe utydelig, blant annet når det gjelder rådets og styrets rolle i kvalitetssikringen av NBI. Et eksempel fra 2021 viser hvordan rådet blir fremlagt flere kilder fra kvalitetsarbeidet som grunnlagsdokumenter for å kvalitetssikre ett av de strategisk utvalgte temaene og målsetningene knyttet til innsatsområdene ved institusjonen. Rådet kommer da med en anbefaling til videreutvikling. Videre viser dokumentasjonen at rådet blir forelagt årsmeldinger. Rådet har en funksjon tilsvarende et råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA), samtidig som det skal kvalitetssikre virksomheten og utdanningene ved NBI. Styret blir forelagt kilder fra kvalitetsarbeidet, for eksempel styresak 8/21 Undervisningsevaluering med vedlagt oppsummering av studentevalueringer og sensorrapporter. Protokollen fra dette styremøtet viser at styret har fattet vedtak om å ta saken til orientering. Sakspapirer fra 2023 viser også at styret har behandlet det nye kvalitetssystemet. Rollefordelingen i kvalitetsarbeidet mellom rådet og styret kan med fordel tydeliggjøres for å unngå dobbeltarbeid for de involverte ved instituttet, i styret og i rådet.

Selv om NBI dokumenterer de beslutningene som blir tatt i rådet og i styret, er det ikke like tydelig å spore beslutningene på emne- og studietilbudsnivå. I dokumentasjonen er det eksempler på sammenfatninger av gjennomførte studentevalueringer, studentenes undervisningsevaluering og sensorrapporter, men disse er kun beskrivelser av tilbakemeldinger på studietilbudene. Vi ser i dokumentasjonen at det er avholdt møter mellom studieleder og studentrepresentantene, og instituttet har også levert flere referater fra lærermøter, møter i fagkollegiet, veiledermøter og andre formelle møter med saker og tema av betydning for kvalitetsarbeidet. Her kommer det blant annet frem foreslåtte endringer og tiltak til forbedring som er basert på tilbakemeldinger fra studentene og samtaler blant underviserne. I dokumentet «Forslag til videreutvikling og forbedring av nettstudiet» kommer det frem hvilke tiltak instituttet ønsker å gjennomføre, hvorfor og hvordan, men resultatet av tiltakene kommer ikke frem av dokumentasjonen. Innføringen av loggen som er beskrevet i det nye kvalitetssystemet, vil trolig kunne tydeliggjøre hvem

som beslutter hva, hvilke tiltak som igangsettes, og hvilke resultater NBI har oppnådd med disse tiltakene.

Komiteen har inntrykk av at NBI samler inn og bruker kunnskapen fra kvalitetsarbeidet til å videreutvikle studietilbudene, og de sakkyndige er blant annet positive til erfaringsbanken instituttet har startet for å samle erfaringer fra aktiviteter knyttet til veiledning. Det er derimot noe utfordrende å se hvem som fatter beslutninger og følger opp tiltak, og hvilke resultater de ulike tiltakene gir. En tydeliggjøring av beslutningsmandat, tiltak og resultat, sammen med et årshjul for kvalitetsarbeidet og en kobling til innsatsområdene og handlingsplanene, vil kunne hjelpe NBI til å oppnå bedre og mer målrettet systematikk i videreutviklingen av studietilbudene.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er oppfylt.

Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

NBIs strategiplan for 2020–2024, vedtatt av styret i november 2019, fastsetter ulike målsetninger for institusjonen. En av målsetningene i denne strategien er å «[v]idereutvikle utdanninger og kurs for forfattere, illustratører og formidlere». NBI har i tillegg utviklet retningslinjer og planer for implementering av denne strategien.

Et eksempel på studieporteføljeutvikling kan komiteen se i det strategiske arbeidet NBI har lagt ned i å utvikle en masterutdanning ved institusjonen. I «Retningslinjer for arbeidet med å oppfylle strategiplanen 2020-2024» er ett av målene formulert slik: «Etablere Masterstudiet, videreutvikle studiene og opprettholde NOKUTs akkrediteringer.» Dette skriver NBI at institusjonen vil oppnå gjennom planverket den har utarbeidet. Planverket inkluderer handlings- og arbeidsplaner, som plan for forskning og kunstnerisk utvikling, rekruttering- og utdanningskvalitetsplan, mangfolds- og samarbeidsplan, kommunikasjonsstrategi og undervisningsutviklingspolitikk. Disse handlingsplanene og strategiske dokumentene kommer i tillegg til beskrivelsen av kvalitetssystemet og utgjør en del av rammene i kvalitetsarbeidet ved NBI. Målene i «Strategiplan 2020-2024» og i «Retningslinjer for arbeidet med å oppfylle strategiplanen 2020-2024» ble oppnådd da NBI fikk akkreditert og startet opp *master i barne- og ungdomslitterær skrivekunst og formidling* i 2020.

I dokumentene «Plan for arbeidet med utdanningskvalitet» og «Undervisningsutviklingspolitikk» er det blant annet beskrevet mål i kvalitetsarbeidet og holdepunkter for hvordan institusjonen skal nå målene styret og ledelsen har vedtatt. Ett av virkemidlene i planen er aktiv bruk av studentevalueringene for å nå strategiske mål om gjennomstrømming og læringsutbytte. I «Undervisningsutviklingspolitikk» er det et punkt om at instituttet skal «benytte kvalitetssikringsrutinen aktivt og hvert år fastsette innsatsområder for kvalitetsutvikling». Disse dokumentene og innsatsområdene legger i all hovedsak vekt på videreutviklingen av de eksisterende studietilbudene og i liten grad på utvikling av nye studietilbud.

I et notat fra styreseminaret som ble avholdt 12. september 2023, ser komiteen at styret har diskutert instituttets studieportefølje. Når det gjelder ønsket om å utvide og utvikle samarbeid med andre organisasjoner om kurs og seminarer, konkluderer styret med følgende:

Styret mener utdanningene slik de står i dag er en god stamme, og gir rom for utvikling av slike samarbeid. Imidlertid er styret klare på at man ikke skal sette i gang nye utdanninger nå. Det skal heller brukes ressurser på å løfte utdanningene i nåværende portefølje, særlig skal masterstudiet få ressurser til utvikling.

Komiteen kan se spor av at instituttet bruker resultater fra kvalitetsarbeidet som del av kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje. NBI opererer med flere og ulike strategiske dokumenter i sitt kvalitetsarbeid. For å unngå overlapp og omfattende dokumentasjon og prosesser kan NBI med fordel forenkle og tydeliggjøre noe av planverket og prosessene som blant annet er knyttet til den strategiske utviklingen av instituttets studieportefølje.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens samlede konklusjon

Opprinnelig konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut har enkelte mangler. Følgende krav er ikke oppfylt: studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (3). Manglene er av en slik art at institusjonen må gjennomføre enkle tiltak for at de sakkyndige skal ha tillitt til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten. Komiteen vil gjerne uttrykke sin takknemlighet til institusjonen for å ha vært imøtekommende med å dele relevant dokumentasjon slik at komiteen kunne gjøre en nyansert vurdering. Videre vil komiteen rette en takk til studentene, personalet og råds- og styremedlemmene som deltok under institusjonsbesøket. Deltakernes bidrag, engasjement og vilje til å åpent besvare komiteens spørsmål har ytterligere bidratt til å lette komiteens arbeid.

Komiteens kommentarer til den opprinnelige konklusjonen

Komiteens inntrykk er at institusjonen tar kvalitetsarbeidet på alvor, og at dette gjennomsyrrer hele institusjonen. Komiteen ser spesielt positivt på de omfattende revisjonene som ble gjennomført i dokumentasjonen for å få den bedre til å samsvare med systemet. Selv om systemet nå er gjengitt på en relevant måte, ønsker komiteen å oppmuntre til utvikling av både systemet og dokumentasjonen. Som tidligere påpekt er det grunn til å vurdere deler av den anvendte terminologien og se over overlappene for å unngå dobbeltarbeid og uklarheter.

Selv om komiteen for det meste er tilfreds, kan den samtidig konstatere at den vurderer at to av kravene ikke er oppfylt, nemlig de som gjelder periodiske evalueringer og systematisk kontroll av studietilbudene. Komiteen mener at selv om arbeidet rådet utfører for å vurdere ulike kvalitetsaspekter ikke skal undervurderes, erstatter det ikke periodiske evalueringer utført av eksterne eksperter. Komiteen vil understreke at evalueringer fra eksterne eksperter er en fundamental hjørnestein i det akademiske systemet, og dens formål er å virke kvalitetsdrivende. Komiteen vil derfor oppmuntre til å utvikle en systematikk som passer for institusjonens behov for gjennomføring av slike periodiske evalueringer. Den systematiske kontrollen av studietilbudene er et lovbestemt krav og skal derfor inngå som en del av institusjonens dokumenterte kvalitetssystem, og fortrinnsvis være en del av en kommende årsplan.

Krav til oppretting

Norsk barnebokinstitut må rette opp i følgende mangler for å oppfylle kravene:

- **studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) Periodiske evalueringer**
Norsk barnebokinstitut må dokumentere rutiner og praksis (minst én gjennomført evaluering) for periodiske evalueringer av studietilbudene. De periodiske evalueringene må være i tråd med forskriftskravene, som sier at representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for

studietilbudet, skal bidra i evalueringene, og at evalueringsresultatene skal være offentlige.

- **studietilsynsforskriften § 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll**
Norsk barnebokinstitut må dokumentere rutiner og praksis for systematisk kontroll med at studietilbudene tilfredstiller kravene til akkreditering av studietilbud i studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.

I kapittel 5 gir komiteen råd til NBI om videre utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet. Alle disse rådene går ut over minstekravene i loven og forskriftene.

Ny konklusjon etter dokumentasjon på oppretting

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norsk barnebokinstitut er tilfredsstillende.

Norsk barnebokinstitut har rettet opp de manglene som institusjonen fikk vedtak om å rette opp 7. mai 2024, i tråd med de den gang gjeldende kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

I vurderingen av kvalitetsarbeidet etter oppretting har komiteen ikke vurdert alle delene av universitets- og høyskoleforskriften § 1-7 og § 1-8. Komiteen har kun vurdert de kravene som lå til grunn for opprettingen, og som er videreført i gjeldende universitets- og høyskoleforskrift § 1-8 femte ledd og sjette ledd.

Komiteens kommentar til den nye konklusjonen

Komiteen ønsker å berømme NBI for et grundig og godt arbeid med opprettingen av manglene i kvalitetsarbeidet. NBI har arbeidet forbilledlig med utviklingen av kvalitetsarbeidet sitt gjennom rutinebeskrivelser, systematikk og gjennomføring. NBI har på kort tid laget rammeverk for både systematisk kontroll med krav til akkreditering av studietilbud og periodisk evaluering av studieporteføljen – og rukket å gjennomføre både evalueringen og kontrollen i løpet av høsten 2024.

NBI har vist at institusjonen på en god måte bruker informasjonen den samler inn, og at den arbeider målrettet med kvaliteten i studietilbudene. Videre synes komiteen det er positivt å se at NBI, i tillegg til å rette opp i manglene i kvalitetsarbeidet, også har valgt å ta til seg anbefalinger komiteen kom med 2024.

I sitt videre arbeid med å utvikle kvaliteten i studietilbudene og det systematiske kvalitetsarbeidet anbefaler komiteen NBI å forenkle deler av arbeidet, blant annet å justere intervallet for periodisk evaluering til hvert sjette år samt å synliggjøre kontroll av fagmiljøet for hvert studietilbud i den årlige systematiske kontrollen.

5 Vedlegg til komiteens innstilling

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid (fra 2024)

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (5), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriftens kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Den sakkyndige komiteen vil gi følgende råd til Norsk barnebokinstitut:

- NBI bør vurdere hvordan LMU kan bli mer handlekraftig, for eksempel ved å utvide LMU med flere medlemmer og ved at LMU i større grad er en pådriver som setter agenda for arbeidet med læringsmiljøet.
- Komiteen anbefaler at studietilbudene blir evaluert som en helhet, i kontrast til dagens ordning der NBI velger aspekter av sine utdanninger som blir evaluert årlig. NBI bør utarbeide mandat og retningslinjer for de periodiske evalueringene og legge en plan for hvor ofte studietilbudene skal bli evaluert, og for hva slags aktører som skal bidra i evalueringene.
- NBI kan med fordel forenkle planverket og rammene for kvalitetsarbeidet slik at disse i større grad er tilpasset institusjonens størrelse.
- Komiteen råder NBI til å tydeliggjøre beslutningsmandat, tiltak og resultater sammen med et årshjul for kvalitetsarbeidet.
- NBI bør videreutvikle innsatsområdene (områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte), slik at de blir sterkere koblet til det regelmessige kvalitetsarbeidet og innhenting av informasjon om kvaliteten i studietilbudene.
- De sakkyndige mener NBI bør tydeliggjøre rollefordelingen i kvalitetsarbeidet mellom rådet og styret.

6 NBIs offentlige uttalelser til de sakkyndige innstillingene

Norsk barnebokinstitutt (NBI) uttalelse etter mottatt innstilling fra sakkyndig komite, etter tilsyn med kvalitetsarbeidet ved NBI.

NBI takker for mottatt innstilling. Vi opplever at innstillingen gir en god framstilling og forståelse av institusjonen og det kvalitetsarbeidet vi gjør. Vi ønsker også å takke for at komiteen, i tillegg til den kontrollfunksjonen den innehar, har gitt oss gode og konstruktive innspill til videreutvikling og forbedring, både under institusjonsbesøket 1. november 2023, og i innstillingen.

Til komiteens påpekninger av mangler ved kvalitetsarbeidet:

- **Studiekvalitetsforskriften §2-1(2): periodiske evalueringer**

NBI aksepterer at vår forståelse av hvordan vi skal svare ut forskriftskravet ikke har vært riktig, og har etter NOKUTs besøk i november arbeidet med rutine for periodiske evalueringer, slik at vi retter opp denne feilen.

- **Studietilsynsforskriften §4-1 (3): ordninger for systematisk kontroll**

Vi er, som vi også gjorde rede for under institusjonsbesøket og i innsendt dokumentasjon, klar over at systematisk kontroll ikke har vært beskrevet i gammel rutine, og at praksis og systematikk ikke har vært dokumentert i tilstrekkelig grad. Nytt kvalitetssystem har imidlertid tatt opp i seg dette kravet. Våren 2024 gjennomfører vi justeringer i studieplanene for både masterstudiet og den nettbaserte videreutdanningen. Den prosessen gir oss mulighet til å jobbe ut fra nytt KS, og til å justere/supplere dette dersom det er behov for det som følge av den sakkyndige innstillingen

Til komiteens råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

- **Læringsmiljøutvalget**

Vi er glade for komiteens råd og innspill, og jobber med hvordan vi kan bruke disse til å gjøre LMU til et aktivt kvalitetsledd. Ledergruppa har diskutert sammensetning og mandat for LMU. Dette skal videre diskuteres med studentenes tillitsvalgte og lærerkollegiet.

- **Komiteen anbefaler at studietilbudene blir evaluert som en helhet**

Dette er med når vi nå utarbeider rutiner for periodisk evaluering.

- **Forenklet og mer tilpasset planverk**

Selv om vi anser planverket knyttet til tidligere strategiplan som gode arbeidsredskap, har også vi tenkt at det er omfattende for en liten institusjon. Som del av det pågående arbeidet med ny strategi revideres også retningslinjer og underplaner for å gi færre overlapp og et mer oversiktlig planverk

- **Tydeliggjøre beslutningsmandat, tiltak og resultater, og årshjul**

Vi ser at vi kan ha nytte av å tydeliggjøre beslutningsveier og sløyfer i kvalitetsarbeidet, og å vurdere årshjul som et hensiktsmessig redskap. Arbeidet med dette er i gang, pr dato i form av diskusjoner i fagkollegiet og ledergruppa.

- **Innsatsområdenes kopling til det regelmessige kvalitetsarbeidet og innhenting av informasjon**

Vi anser innsatsområdene som styret vedtar for hvert studieår, som et godt verktøy både for det daglige arbeidet og som del av å sikre koplingen mellom strategi og kvalitetsarbeid. Vi ser at vi kan jobbe med innsatsområdenes funksjon og forankring, og tar det med oss videre.

- **Tydeliggjøre rollefordelingen i kvalitetsarbeidet mellom styre og råd**

Tilbakemeldingen fra komiteen tas med i videre arbeid. Med oppretting av periodiske evalueringer etter forskriftskravet, kan rådets funksjon for kvalitetssikringen også tydeliggjøres.

Vi ser frem til å nærmere kunne redegjøre for hvordan de påpekte manglene rettes opp innen fristen dere fastsetter.

Oslo, 26/2-2024

Arild Grande

Styreleder

Nisrin Maktabi-Barkouki

Direktør

Observatoriegaten 1 B
Postboks 2674 Solli
0203 Oslo, Norway

Telefon: +47 23 13 13 70
post@barnebokinstituttet.no
www.barnebokinstituttet.no

Org. nr. 971 493 704
Konto: 2085.26.84667

Norsk barnebokinstitutt (NBI) uttalelse etter mottatt innstilling fra sakkyndig komite, etter oppretting av påviste mangler ved tilsyn med kvalitetsarbeidet.

Viser til endelig innstilling fra NOKUT sin komité ifm det periodiske tilsynet med systematisk kvalitetsarbeid på Norsk barnebokinstitutt (NBI).

På NBI har vi jobbet grundig og systematisk for å rette opp de påviste manglene ved kvalitetsarbeidet, og med å forankre endringene i gjeldende strategi og rutiner, i undervisningskollegiet og organisasjonen som helhet.

Vi er glade for anerkjennelsen den sakkyndige komitéen gir av dette arbeidet og takker komitéen for konstruktive innspill til utvikling og forbedring, som vi tar med oss i videre arbeid.

Oslo, 13/3-2025

Arild Grande

Styreleder

Nisrin Maktabi-Barkouki

Direktør

Observatoriegaten 1 B
Postboks 2674 Solli
0203 Oslo, Norway

Telefon: +47 23 13 13 70
post@barnebokinstituttet.no
www.barnebokinstituttet.no

Org. nr. 971 493 704
Konto: 2085.26.84667

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 |